

ÅRSBERETNING 2009

Vår virksomhet

Chains of Friendship er en stiftelse som skal bidra med fattigdomsbekjempelse i den 3.verden. Etablering av direkte samarbeid mellom giverdistrikt og mottakerdistrikt i definerte prosjektområder vil redusere fordyrende mellomledd og risiko for svinn. 70% av tilgjengelige midler skal gå til mikrofinanslån som kan utvikle inntektsgenererende virksomheter for lokalbefolkningen. Midler som skal gjenbrukes til en selvberende videreutvikling i lokalsamfunnet. De resterende midler vil underbygge forutsetninger for å lykkes med dette gjennom prosjektstyrte aktiviteter og kapasitetsbygging. Låneprogrammet vil være rettet primært mot kvinner som har vist størst suksess i denne type selvutvikling. Virksomheten i Norge ledes fra Bergen. Vårt samarbeidsdistrikt ligger i et landbruksdistrikt kalt Mbengwi, i North-West Region, Kamerun. Der prosjektområdet er definert til Meta folket på ca. 80.000 innbyggere.

Utvikling i vårt andre driftsår

Etter det første driftsåret der 13 lånegrupper med tilsammen 135 låntakere startet sine første mikrolån, skulle alle ifølge nedbetalingsplaner ha tilbakebetalt sine lån innen utgangen av 2009. Majoriteten lykkes med det og har startet sin andre låneperiode for å bygge videre på sin inntektsutvikling. Til tross for at dette var første møte lånevirkosomhet for de fleste, var det kun 6 låntakere som hadde restlån når låneperioden var utløpt. Disse har imidlertid ferdigstilt sine lån med et par måneders forsinkelse. Alle utlånsmidler har dermed blitt 100% tilbakebetalt. De samme midler har vært gjenbrukt i sin helhet til nye mikrolån, enten ved at de etablerte lånegrupper startet nye låneperioder eller at flere lånegrupper kunne startes opp.

I løpet av 2009 ble antall lånegrupper utvidet til 15 ved hjelp av de samme utlånsmidler de hadde i sirkulasjon. Ved årets utløp var det 148 aktive låntakere.

Periode	Lån			Lån til				Levekårskriterier						
	takere	Kvinner	Menn	Gris	Handel	Åker	Høns	Vann	Sanitær	Mat	Skole	Hus	Helse	Lån
Des. 2008	135	105	30	48 %	44 %	7 %	1 %	55 %	15 %	7 %	20 %	41 %	0 %	0 %
Des. 2009	148	115	33	58 %	32 %	9 %	1 %	83 %	27 %	12 %	24 %	91 %	0 %	55 %

Måling av bistandseffekt er basert på FN's Tusenårs mål, der låntakerne selv betegner hvilke grunnleggende levekår de er i stand til å dekke ved oppstarten av sine første lån (baseline), og hvilken effekt deres inntektsutvikling får på disse levekår etter hvert som de kan utvide sin inntekt over tid (måle utvikling). Den største utfordring fattigdom og manglende kapital utgjør er muligheten til å la barn og unge fullføre skolegang. Dette blir i praksis høyest prioritert når våre låntakere begynner å få sine første inntekter. Muligheter til å benytte tilgjengelige helsetilbud blir av de fleste fortsatt ikke prioritert av mangel på midler å betale med, noe som ofte får tragiske følger. At så mange hevder å ha tilgang til vann, betyr tilgjengelig i sin nærhet. Mens vannets kvalitet ofte er årsak til sykdommer.

Effekten etter halvannet års erfaring er at de første låntakerne har lykkes med sine investeringer og har sett at mikrolån gir de mulighet til å bygge en inntekt som kan vedvare og utvides ytterligere gjennom gradvis nye små lån. Mange har våget å utvide lånebeløpet fordi de nå har skaffet seg trygget på hvordan de skal sikre inntektskildene og mestre låneforpliktelsene. En effekt ikke bare for låntakerne, men også for deres 1000-1200 familiemedlemmer.

Forutsetninger og videreutvikling

For mange ble det første lånet en tøff utfordring, med tilvenning av kontinuerlig tilbakebetaling selv for deres investeringer hadde gitt avkastning. Det har derfor vært sterk fokus på kunnskapsutveksling i og mellom lånegruppene for å dele de idèer som har gitt de best resultater. Det har også vært en læreprosess for låntakerne å skulle jobbe med inntektsgenererende aktiviteter *hver* dag, og ikke bare intensivert dagene før markedsdag eller når påkrevde utgifter dukket opp. De fleste som har startet sin andre låneperiode kan vise til god utvikling. En positiv effekt som også motiverer det øvrige lokalsamfunn til å ville delta i de samme mulighetene, betinget av de utlånsmidler vi klarer å skaffe tilgjengelig.

Nye lånegrupper som startes opp, får nå langt bedre opplæring og veiledning i starten basert på de erfaringer de første låntakerne og den lokale COF administrasjonen har høstet. Nye låntakere vil derfor ha en raskere læringskurve og bedre forutsetning for oppstarten av sin inntektsutvikling. Under sine første lån har alle måtte finne kreative muligheter til å skaffe penger for å betale låneavdrag med. Småjobber som nå bidrar til å skape flere inntektsplattformer pr.familie, som nye låntakere også kan lære av.

Det er fortsatt stor andel låntakere som har investert i svineoppdrett, også de som gjorde investering av dette i sitt første lån. Det første lånet ga de et avlsdyr som kan føde flere kull i året og dermed en sikker måte å bygge en stabil inntekt på. Utfordringen foreløpig har vært hvor mange oppdrettsdyr de har råd til å føre. Dvs. hvor mange av et kull må de selge unna på et tidlig (billig) tidspunkt og hvor mange de kan føre opp til en bedre salgspris. For låntakere som har investert også sitt andre lån til svineoppdrett, brukes gjerne lånet til å dekke mere før og dermed utvide avlseeffekten og inntektsutviklingen raskere. For å underbygge disse investeringer har COF fra starten av investert i et eget lokalt förlager. Som gjør det enklere for låntakerne å få tilgang til för til en forutsigbar pris, samtidig som lageret blir et samlingspunkt for å utveksle læring om föring og oppdrettsstell. Lageret styres foreløpig som eget prosjekt i organisasjonens eie, men vil over tid kunne overlates til en selvberende næringsvirksomhet lokalt. Det er fortsatt de samme midler som ble investert i starten som gjenbrukes til fornying av lagerbeholdning. Organisering av lagerhold og salg av för styres av vår lokalt ansatte under god kontroll..

For å forberede lokalsamfunnet på det utvidede omsetningsbehov som låneinvesteringer og økt produksjon vil gi, ble det i 2009 startet aktiviteter for å skape et utvidet og mer forutsigbart marked. Ett av dem er å organisere en sentralisert markedsdag/plass for svinesalg, der lokalsamfunnet kan få større felles påvirkning av markedspriser og omsetning enn det som hittil har vært styrt av tilreisende oppkjøpere. Et annet tiltak har vært å koordinere produksjon av bearbejdede landbruksprodukter som utføres i de fleste familier. En aktivitet som hittil har gitt småinntekter, men som ved felles koordinering kan gi større avlinger og mer forutsigbar salgsumsetning. For å underbygge disse muligheter har de begynt å holde fellesmøter med representanter for alle lånegruppene i samarbeid med det øvrige lokalsamfunn og lokal fagekspertise. Kunnskap og idèutveksling er dermed utvidet fra lånegruppene til å involvere større deler av lokalsamfunnet.

Administrativ styring

Lånegruppene står solidarisk ansvarlig for at hele gruppen skal klare sine låneforpliktelser. I påvente av at deres investeringer skal gi gradvis bedre overskudd litt lenger frem i tid, har mange grupper felles aktiviteter som bidrar til å hjelpe hverandre til å få dekket sine låneforpliktelser. Gruppene har ukentlige møter der de betaler sine låneavdrag, og intern administrasjon som også er en læreprosess for å styre sin egen økonomiforvaltning.

Foreløpig er det kun èn lokalt ansatt som, i tillegg til bankens oppfølgingsansvarlige, sørger for opplæring og rådgiving overfor gruppene og deres individuelle låntakere. Oppfølging av lånegruppene skjer ukentlig, med rapportering hver måned til Chains of Friendship i Norge. Det er innført en rekke internkontroller lokalt for at det skal være selvkontrollerende når de på lengre sikt skal videreføre dette på egenhånd. Det leveres månedlige rapporter over lånegruppenes mestring av låneprogrammet, og disposisjoner på våre lokale bankkonti over hhv mikrolån, drift, og prosjekt for förlager..

Administrasjonen i Norge avstemmer all rapportering hver måned, under samme strenge krav til prosjektledelse som man styrer etter i næringslivet i Norge. Men det settes foreløpig lavere terskel til *formen* på administrasjonen i lokaldistriktet. Utvikling av administrativ kapasitetsbygging og påvirkning av lokal kunnskapsformidling er derfor en del av det løpende utviklingsprogram vi bidrar med fra vår side. Under våre årlige besøk i prosjektdistriktet innhentes erfaringer og behov fra låntakerne, som vi omsetter i stadig bedre tilrettelegging for å underbygge deres inntektsutvikling og deres vei ut at fattigdom.

Det er ingen ansatte i organisasjonen i Norge, alt arbeid gjøres som frivillig innsats. Det er derfor ikke noe felles arbeidsmiljø. Kjønnsfordelt består styret av 2 menn og 5 kvinner, daglig leder er kvinne. Virksomheten driver ikke med noe som forurenser det ytre miljø.

Resultat 2009

De midler som har vært i sirkulasjon i prosjektdistriktet i 2009 har stort sett vært de samme som ble overført i 2008. Midler som i hovedsak kom fra grunnkapitalen på NOK 100.000 ved etablering av stiftelsen, og som etter styrets beslutning kunne disponeres i sin helhet til prosjektformål slik loven gir rom for. Dette for å kunne få en relevant oppstart i prosjektdistriktet. Etter at nye sponsormidler kom inn på tampen av 2008 og i løpet av 2009, besluttet styret å la noen av disse midler bli stående som en egenkapital i Norge, med en størrelse som tilsvarer 1/3 (NOK 34.000) av den opprinnelige egenkapitalen. Øvrige midler som samles inn i Norge skal overføres til prosjektformål, med fratrekk av administrasjonskostnader i Norge.

Styret mener at det er grunnlag for fortsatt drift. Selv med tilførsel av nye sponsormidler i begrenset omfang, vil utviklingen i prosjektdistriktet ha en bærekraftig videreutvikling ved de midler som allerede er i sirkulasjon.

Midler til mikrofinans skal i sin helhet gjenbrukes til nye lån etter hvert som de tilbakebetales. Pr. 31.12.09 var det ingen rapporterte avvik i tilbakebetalinger fra lånegruppene, men 6 låntakere hadde inngått avtale om utvidet lånetid på et par måneder. Det er ingen svinn i mikrolånprogrammet.

Det ble valgt å holde igjen overføring av *nye* utlånsmidler til utpå slutten av 2009 for å sikre alle kontrollfunksjoner i eksisterende program. Ved besøk i prosjektdistriktet i november ble resterende rutiner korrigeret og nye internkontrollfunksjoner ble etablert. Deretter ble resterende midler som var tilgjengelig i Norge overført til utlånsprogrammet, og vil kunne gi flere nye lånegrupper mulighet til å starte sine første lån i 2010 og utvide vårt låneprogram i lokaldistriktet.

Det er etablert et prosjekt for å *underbygge* inntektsutvikling i form av investering i et lokalt lager av kraftfôr. Det ble ikke tilført nye midler til prosjektet i løpet av 2009, men fortsatt benyttet de midler som ble tildelt i starten i 2008. Inntekter fra lagersalget reinvesteres kontinuerlig i ny lagerbeholdning. Det er ikke rapportert svinn i lagerverdien, men holdes i samme balanse.

Lokal administrasjon i prosjektdistriktet er ledd i oppbygging av lokal kapasitet og mulighet til å videreføre sin utvikling på egenhånd på sikt.

Alle midler som er overført til prosjektdistriktet er fortsatt i organisasjonens eie og gjenbrukes kontinuerlig til fornyelse av lån eller lagerbeholdning. Mens overføring til lokal drift er forbruk.

Chains of Friendship har ingen kostnader til lønn eller infrastruktur i Norge, alt arbeid utføres som frivillig innsats. Herunder også kostnader til regnskapstjenester, IKT, banktjenester og markedsføring. Hovedvekten av kostnadene i Norge har vært knyttet til avgifter og gebyrer, der sistnevnte refunderes som en del av sponsorbidrag fra vår samarbeidsbank.

Profilering og involvering

Vår innsats i 2009 har primært vært rettet mot å få alle prosesser til å fungere med høyest mulig kvalitet i prosjektdistriktet. Ved utgangen av året hadde 24 organisasjoner og enkeltpersoner gitt sin støtte til vårt arbeid for fattigdomsbekjempelse i vårt første samarbeidsdistrikt i den 3.verden.

Vår profilering rettes både mot organisasjoner og enkeltpersoner. Vår fremste profilering vil være våre nettsider www.cof.no. Her presenteres våre metoder og utviklingen i prosjektdistriktet. Det er et bevisst valg å presentere utfyllende informasjon. Både for å vise åpenhet til hva som foregår, og for å la norske lesere få mer kunnskap om hverdagslivet i de samfunn de kan bidra til å utvikle.

Bergen, 29.juni 2010

Styrets leder
Øyvind Ramberg

Styrets nestleder
Berith R.Silden

Styremedlem
Trude Kjos Falkenberg

Styremedlem
Kjell Ivar Bruvik

Styremedlem
Hanne-Lise Hammersland

Styremedlem
Helene Frimannslund

Styremedlem
Torill Svege

Daglig leder
Sidsel Lundebø

Chains of Friendship

RESULTATREGNSKAP

	Note	2009	2008
Sponsorbidrag	1	50 000	50 000
Enkeltbidrag	1	0	2 400
Medlemsbidrag	1	19 000	5 900
Sum frie bidrag		69 000	58 300
Kostnader til administrasjon		15 991	3 005
Sum administrasjonskostnader		15 991	3 005
Prosjektstøtte	5	0	19 625
Programkostnader ute	6	13 717	20 614
Sum til programformål		13 717	40 239
Driftsresultat		39 292	15 056
Annen finansinntekt	7	3 588	3 332
Annen finanskostnad	7	13 214	2 711
Ordinært resultat		29 666	15 677
Årsresultat		29 666	15 677
<i>Tilført/reduert egenkapital</i>		29 666	15 677

Chains of Friendship

BALANSE PR. 31.12

EIENDELER	Note	2009	2008
Mikrofinansmidler	4	104 965	58 365
SUM ANLEGGSMIDLER		104 965	58 365
Kundefordringer		0	400
Bankinnskudd	8	40 378	56 912
SUM OMLØPSMIDLER		145 343	115 677
SUM EIENDELER		145 343	115 677

Chains of Friendship

BALANSE PR. 31.12

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2009	2008
Grunnkapital	3	100 000	100 000
Grunnkapital		100 000	100 000
Opptjent egenkapital	3	45 343	15 677
Sum opptjent egenkapital		45 343	15 677
SUM EGENKAPITAL		145 343	115 677
SUM GJELD		0	0
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		145 343	115 677

Bergen, 29.juni 2009

Øyvind Ramberg
Styrets leder

Berith Rachel Silden
Styrets nestleder

Trude Kjos Falkenberg
Styremedlem

Kjell Ivar Bruvik
Styremedlem

Hanne-Lise Hammersland
Styremedlem

Helene Frimannslund
Styremedlem

Torill Svege
Styremedlem

Sidsel Lundebø
Daglig leder

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak. Regnskapet er også utarbeidet etter NRS (F) God regnskap for ideelle organisasjoner.

Bidrag og sponsorinntekter

Medlemsbidrag og sponsorinntekter inntektsføres etter bruttometoden ved opptjening.

Bundne bidrag er midler som er gitt til et definert formål. Frie bidrag er midler som Chains of Friendship kan disponere til det de finner hensiktsmessig.

Kostnader

Programkostnader ute relaterer seg til administrasjonen av aktiviteter i prosjektområdet og omfatter også honorar til de lokalt ansatte.

Midler til definerte prosjekter kostnadsføres ved overføringstidspunktet. Se note 5.

Midler tilgjengelig for mikrofinans vises brutto i regnskapet, dette inkluderer midler som står på bank i prosjektområdet, samt midler som er utlånt til lånegruppene. Stiftelsen har disposisjonsrett til disse midlene som i første omgang overføres til bank i prosjektområdet. Disse midlene lånes ut til personer/grupperinger, og gir renteinntekter og risiko for tap på utlån. Det er vist egen note over status på disse midlene.

Kostnader til administrasjon er hva det koster å drive stiftelsen. Her inngår administrasjonskostnader, leiekostnader etc. i Norge.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Eiendeler som er knyttet til varekretsløpet er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Varige anleggsmidler som forringes i verdi avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Anleggsmidlene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld i norske kroner med unntak av andre avsetninger balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Note 1 Bidrag

	2009	2008
Sponsorbidrag	50 000	50 000
Medlemsbidrag	19 000	8 300
Sum bidrag	69 000	58 300

Alle bidrag er frie midler

Note 2 Lønn og ytelser til ledende ansatte, styret og revisor

Det er ingen ansatte i selskapet.

Det er ikke utbetalt lønnskostnader eller honorar til styret i 2009. Det er heller ikke stilt lån eller annen sikkerhetsstillelse til ledende personer.

Kostnadsført revisjonshonorar i 2009 er 6 250 inkl mva.

Note 3 Egenkapital

	Grunn- kapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 31.12.2008	100 000	-48 159	51 841
Prinsippendring 2008		63 836	63 836
Egenkapital 01.01.2009	100 000	15 677	115 677
Årets resultat		29 666	29 666
Egenkapital 31.12.2009	100 000	45 343	145 343

Det er gjort følgende prinsippendringer:

Mikrolån ble i 2008 kostnadsført direkte ved overføring til prosjektdistrikt. Fra og med 2009 balanseføres disse Konto for prosjektmidler i Kamerun ble ikke balanseført i 2008.

Begrunnelse for prinsippendringer er bedre dokumentasjon og kontrollrutiner av disse postene i 2009

Inngående balanse og resultat 2008 er omarbeidet

Note 4 Mikrolån

Stiftelsen yter mikrolån i Kamerun. Drifning av lånene blir administrert av den lokale bankforbindelsen. I 2009 er det overført 60 000 til bruk i dette formålet.

	2009	2008
Innskudd i bank i prosjektområdet	60 791	19 765
Utestående mikrolån	44 174	38 600
Avsetning tap/reduert tap på mikrolån	-	0
Beholdning mikrofinans - utestående lån og kontanter	104 965	58 365

Note 5 Prosjektstøtte

Utdeling til prosjektstøtte knytter seg til finansiering og drift av et lager av kraftfôr i prosjektområdet. Prosjektet understøtter låntakerne i mikrofinansprogrammet som har lånt til husdyravl.

	2009	2008
Lager av fôr	18 865	26 218
Innestående prosjektmidler bank	3 844	2 221
Utestående fordringer	5 730	0
Totale prosjektmidler	28 439	28 439

Total omsetning av fôr i 2009 er 21 992

Note 6 Programkostnader ute

	2009	2008
Honorar lokalt ansatt	9 177	7 298
Administrasjonskostnader i prosjektområdet	4 540	13 316
Programkostnader ute	13 717	20 614

Note 7 Agio

Selskapet er utsatt for en viss valutarisiko da midlene i Kamerun står i lokal valuta.

I 31.12 er valutaeffekt som følger, disse er ført som annen finansinntekt/annen finanskostnad i regnskapet

	2009	2008
Agio	261	0
Disagio	13 214	0
Netto valutaposter	-12 953	0

Note 8 Bankinnskudd

	2009	2008
Administrasjonskonto Kamerun	5 471	1 006
Bankinnskudd, kontanter og lignende i Norge	51 441	39 372
Sum bankinnskudd	56 912	40 378

Til styret i stiftelsen Chains of Friendship

Revisjonsberetning for 2009

Vi har revidert årsregnskapet for stiftelsen Chains of Friendship for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på kr 29 666. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens og stiftelseslovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og internkontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter
- stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Bergen, 29. juni 2010

PricewaterhouseCoopers AS

Jan Roger Hånes

Statsautorisert revisor